

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA w ŁODZI

Ul. Piotrkowska 120

90-006 Łódź

Tel. (0-42) 636-36-89, Fax (0-42) 636-07-12

E-mail: lodz@uokik.gov.pl

RŁO/61-44/07/AK-

Łódź, dnia 29 lutego 2008 r.

DECYZJA Nr RŁO 7/2008

I. Na podstawie art. 27 ust. 2 w związku z art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, zm. Dz. U. Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206), stosownie art. 33 ust. 6 tej ustawy i § 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939), po przeprowadzeniu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczętego z urzędu przeciwko „DOSPEL” Spółka z o.o. z siedzibą w Częstochowie, ul. Leśna 156,

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznaje się za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów bezprawne działanie „DOSPEL” Spółka z o.o. z siedzibą w Częstochowie, ul. Leśna 156, polegające na:

- naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, co stanowi naruszenie art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050, ze zm.) oraz § 3 ust. 1 i § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz.U. Nr 99, poz. 894, ze zm.)

- stosowaniu nieuczciwej i wprowadzającej w błąd reklamy, co stanowi naruszenie art. 16 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, ze zm.),

poprzez umieszczanie w ogłoszeniu prasowym cen netto sprzedawanych rekuperacji z ziemnym wymiennikiem ciepła **i stwierdza się zaniechanie jej stosowania** począwszy od dnia 23 sierpnia 2007 r.

II. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, zm. Dz. U. Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2007 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 134, poz. 939)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

nakłada się na „DOSPEL” Spółka z o.o. z siedzibą w Częstochowie, ul. Leśna 156, **karę pieniężną** z tytułu naruszenia zakazu, o jakim jest mowa w art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i 3 ww. ustawy w zakresie opisanym w punkcie I sentencji niniejszej decyzji **w wysokości**

5.000 zł (słownie: czterech tysięcy dziewięćset dziewięćdziesięciu zł) płatną do budżetu Państwa.

Uzasadnienie

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej: Prezes Urzędu) ustalił, że w dniu 22 sierpnia 2007 r. na stronach „Gazety Wyborczej” została zamieszczona reklama „DOSPEL” Spółka z o.o. z siedzibą w Częstochowie (zwana dalej: „GOSPEL Spółka z o.o.”) o treści: „Letnia promocja rekuperacja z ziemnym wymiennikiem ciepła do Twojego Domu teraz tylko 15 990 zł (netto)” .

Analiza treści zamieszczonej reklamy dała podstawę do przyjęcia, iż stanowi ona naruszenie przepisów ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, zm. Dz. U. Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206) (zwana dalej: „ustawa o okik”). Wszczęcie postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w związku z podejrzeniem stosowania takiej praktyki przez „DOSPEL” Spółka z o.o. stało się konieczne i uzasadnione.

Postanowieniem Nr 1/61-44/07 z dnia 11 grudnia 2007 r. Prezes Urzędu wszczął postępowanie w sprawie stosowania przez „DOSPEL” Spółka z o.o. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na:

- naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, co stanowi naruszenie art. 3 ust. 1 pkt 1 i art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050, ze zm.) oraz § 3 ust. 1 i § 7 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen towarów i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz.U. Nr 99, poz. 894, ze zm.),
- stosowaniu nieuczciwej i wprowadzającej w błąd reklamy, co stanowi naruszenie art. 16 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503, ze zm.),

poprzez umieszczenie w ogłoszeniu prasowym cen netto sprzedawanych rekuperacji z ziemnym wymiennikiem ciepła, co może stanowić naruszenie art. 24 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 i 3 ustawy o okik (dowód: karta nr 1) i zawiadomił „DOSPEL” Spółka z o.o. o wszczęciu ww. postępowania oraz wezwał do ustosunkowania się do postawionego zarzutu oraz do przedstawienia informacji i dokumentów uzupełniających.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w piśmie z dnia 17 grudnia 2007 r. (dowód: karty nr 5-6) „DOSPEL” Spółka z o.o. poinformowała - za pośrednictwem ustanowionego pełnomocnika, iż zdaje sobie sprawę z obowiązku rzetelnego informowania klientów o cenie proponowanych towarów. Zaistniała sytuacja była incydentalnym przypadkiem, który przez przeoczenie nie został zweryfikowany przez pracowników ww. spółki. Ogłoszenie zawierające informację o cenie netto było jedynym ogłoszeniem zamieszczonym przez „DOSPEL” Spółka z o.o. o tej treści. Na dowód powyższego twierdzenia „DOSPEL” Spółka z o.o. przedstawiła wzór graficzny ogłoszenia z dnia 16 sierpnia 2007 r. i 22 sierpnia 2007 r. z których tylko wzór graficzny ogłoszenia

z dnia 22 sierpnia 2007 r. zawierał reklamę z ceną netto sprzedawanych towarów (dowód: karta nr 15). Ponadto „DOSPEL” Spółka z o.o. poinformowała, że poza ogłoszeniem z dnia 22 sierpnia 2007 r. nie zamieszczała innych ogłoszeń oferowanych towarów z ceną netto.

W dniu 6 lutego 2008 r. „DOSPEL” Spółka z o.o. poinformowała, że jej przychód za 2007 r. wyniósł 99 827 800 zł (dowód: karta nr 25).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny:

„DOSPEL” Spółka z o.o. jest spółką prawa handlowego, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000052747. Przedmiotem działalności „DOSPEL” Spółka z o.o. są między innymi produkcja, sprzedaż hurtowa i detaliczna elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego.

Z materiałów zgromadzonych przez Prezesa Urzędu wynikało, iż „DOSPEL” Spółka z o.o. stosowała w obrocie konsumenckim reklamę prasową, w której podawana była wyłącznie cena netto oferowanych towarów - rekuperacji z ziemnym wymiennikiem ciepła. Ogłoszenie to zawierało następującą treść: „Letnia promocja rekuperacja z ziemnym wymiennikiem ciepła do Twojego Domu teraz tylko 15 990 zł (netto)” .

Reklama zawierająca powyższą treść publikowana była w dzienniku „Gazeta Wyborcza” w dniu 22 sierpnia 2007 r. (dowód: karta nr 4).

W piśmie z dnia 17 grudnia 2007 r. „DOSPEL” Spółka z o.o. poinformowała, iż zaniechała stosowania zarzucanej jej praktyki jeszcze przed wszczęciem postępowania w ww. sprawie i nie publikuje już na łamach prasy ogłoszeń tego typu. Kontrola stron dzienników lokalnych i krajowych kolportowanych w rejonie działania Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi potwierdziła, iż kwestionowana przez Prezesa Urzędu ww. reklama miała charakter jednorazowy.

Oceniając przedstawiony stan faktyczny Prezes Urzędu zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 24 ust. 2 ustawy o okik przesłankami zaistnienia zakazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów są:

- 1) działanie przedsiębiorcy,
- 2) noszące znamiona bezprawności,
- 3) godzące w zbiorowy interes konsumentów.

Ad 1.

Zgodnie z przepisem art. 4 pkt 1 ustawy o okik ilekroć w ustawie jest mowa o przedsiębiorcy rozumie się przez to przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 155, poz. 1095, ze zm.) – zwana również: „ustawa SDG”.

Art. 2 ustawy SDG definiuje działalność gospodarczą jako zarobkową działalność wytwórczą, handlową, budowlaną, usługową oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, a także działalność zawodową wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 ust. 1 tej ustawy to osoba

fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna nie będąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną - wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Ponadto, zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy SDG przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym.

„DOSPEL” Spółka z o.o. jest spółką prawa handlowego, wpisaną do Rejestru Przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym pod numerem 0000052747 i prowadzi działalność gospodarczą na podstawie ustawy SDG, tym samym jest przedsiębiorcą w rozumieniu art. 4 pkt 1 ustawy o okik.

Przedmiotem działalności „DOSPEL” Spółka z o.o. jest między innymi produkcja, sprzedaż hurtowa i detaliczna elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego. Sprzedaż ta jest adresowana i dostępna dla wszystkich mieszkańców Polski, w związku z powyższym należy przyjąć, że usługa ta ma charakter publiczny.

Ad 2.

Bezprawność to sprzeczność zachowania z przepisami prawa oraz z zasadami współżycia społecznego. Chodzi więc o sprzeczność z szeroko rozumianym porządkiem prawnym jako całością. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, niezależnym od wystąpienia szkody czy od zamiaru podmiotu dopuszczającego się działań bezprawnych.

Przepis art. 24 ust. 2 ustawy o okik stanowi, iż za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, a także nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Ponadto zakaz stosowania reklamy wprowadzającej w błąd zawarty został w przepisach ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz.U. Nr 153, poz. 1503, ze zm.) - zwana dalej „ustawą ZNK”. Przepis art. 16 ust. 1 pkt 2 tej ustawy wskazuje, iż czynem nieuczciwej konkurencji jest reklama wprowadzająca klienta w błąd i mogąca przez to wpłynąć na jego decyzję co do nabycia towaru lub usługi.

W Dyrektywie Rady Unii Europejskiej Nr 84/450/EWG z dnia 10 września 1984 r. dotyczącej reklamy wprowadzającej w błąd i reklamy porównawczej za „reklamę” uznaje się każdą wypowiedź związaną z wykonywaniem działalności handlowej, przemysłowej, rzemieślniczej lub przy wolnych zawodach, mającą na celu zwiększenie zbytu towarów lub świadczonych usług (włączając w to nieruchomości, prawa i zobowiązania) - art. 2 cytowanej dyrektywy. W związku z powyższym publikowanie ogłoszeń reklamowych w prasie zawierających ceny oferowanych produktów Prezes Urzędu uznał za formę reklamy.

Na „DOSPEL” Spółka z o.o. jako na profesjonalistce – podobnie jak na innych przedsiębiorcach - ciąży szczególne obowiązki informacyjne w przypadku, gdy jej kontrahentami są konsumenci. Obowiązki te dotyczą w szczególności, jak wskazuje bezpośrednio art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o okik, takiego przekazywania informacji, aby miały one charakter rzetelny, prawdziwy i pełny. Pozbawienie konsumentów właściwej informacji dotyczącej cen oferowanych towarów uniemożliwia podejmowanie świadomych i w pełni suwerennych decyzji w sprawie zakupu oferowanych przez „DOSPEL” Spółka z o.o. wyrobów. Obowiązki informacyjne profesjonalistów wobec konsumenta dotyczą także zakresu informacji zawartych w reklamie stosowanej przez przedsiębiorców. Nierzetelna

informacja stosowana w ogłoszeniach reklamowych publikowanych przez „DOSPEL” Spółka z o.o. może być oceniana pod kątem możliwości stosowania nieuczciwej, wprowadzającej w błąd reklamy, w zakresie związanym z cenami towarów umieszczonymi w materiałach reklamowych.

Pojęcie „cena” zostało zdefiniowane w art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 lipca 2001 r. o cenach (Dz.U. Nr 97, poz. 1050, ze zm.) – zwana dalej „ustawą o cenach”, w świetle którego cena to wartość wyrażona w jednostkach pieniężnych, którą kupujący jest obowiązany zapłacić przedsiębiorcy za towar lub usługę. W cenie powinien być uwzględniony podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów sprzedaż towaru (usługi) podlega obciążeniu podatkiem od towarów i usług oraz podatkiem akcyzowym. Ponadto art. 12 ust. 2 ww. ustawy nakłada na sprzedawców i usługodawców obowiązek podawania cen w sposób prosty i nie budzący wątpliwości co do ich wysokości. Powyższe obowiązki zostały określone również w Rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen i usług oraz sposobu oznaczania ceną towarów przeznaczonych do sprzedaży (Dz.U. Nr 99, poz. 894, ze zm.) – zwanym dalej: „rozporządzeniem w sprawie szczegółowych zasad uwidaczniania cen”. W § 3 ust. 1 tego rozporządzenia sprzedawca został zobowiązany do opatrywania towarów oferowanych kupującym w miejscu sprzedaży wywieszkami zawierającymi informacje wskazujące ich ceny oraz jednostki miar, do których odnoszą się uwidocznione ceny. Dodatkowo § 7 ust. 1 i ust. 2 ww. rozporządzenia nakłada na sprzedawcę reklamującego swój towar min. w czasopiśmie, gazetach, prospektach, katalogach i afiszach - obowiązek uwidaczniania cen jednostkowych towaru lub usługi, terminu obowiązywania podanej ceny oraz w przypadku promocji umieszczania, obok, ceny dotychczasowej, ceny promocyjnej lub obniżonej, uwzględniającej rabat.

Z analizy przywołanych powyżej przepisów wynika, iż cena podawana lub uwidaczniana przez sprzedawcę, powinna być ceną brutto, tj. ceną zawierającą podatek od towarów i usług, który stanowi jeden z elementów składowych ceny. Obowiązek podawania cen brutto dotyczy zarówno ich uwidaczniania w miejscu sprzedaży, jak i umieszczania w jakichkolwiek przekazach pochodzących od przedsiębiorcy. Nie wywiązywanie się przedsiębiorcy z tego obowiązku poprzez podawanie w obrocie z konsumentami wyłącznie ceny netto stanowi naruszenie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji oraz nieuczciwą, wprowadzającą w błąd reklamę. Zachowanie takie jest naruszeniem art. 24 ust. 2 ustawy o okik. Z uwagi na fakt, iż przywołane przepisy prawne mają charakter bezwzględnie obowiązujący, podawanie wyłącznie cen netto sprzedawanych towarów jest bezprawnym działaniem przedsiębiorcy, co stanowi naruszenie art. 24 ust. 1 ustawy o okik.

W wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 maja 2005 r. (sygn. akt XVII Ama 11/04) stwierdzono, iż „informacja o cenie towaru w wysokości (wartości) nie uwzględniającej podatku jest informacją nierzetelną, nieprawdziwą i niepełną bo to na przedsiębiorcy leży obowiązek oznaczania cen towaru zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa zaś konsument ma prawo znać cenę towaru, a nie obliczać ją sam, bez względu na to, czy przy cenie umieszczono ogólnikową informację – cena netto, cena + VAT itp.”

Warto podkreślić, iż obowiązek rzetelnego informowania konsumentów obejmuje wszystkie etapy sprzedaży, począwszy od przekazów reklamowych, których celem jest zainteresowanie potencjalnych nabywców ofertą handlową przedsiębiorcy, aż do momentu zawarcia umowy, której przedmiotem będzie nabycie reklamowanego towaru lub usługi. Szczególną uwagę ustawodawca przywiązuje do właściwego informowania konsumentów w początkowej fazie sprzedaży, gdyż właśnie na tym etapie stosowana przez profesjonalistów

reklama i nierzetelna informacja wpłynąć może na decyzje konsumentów w zakresie zakupu towarów. Z tego powodu ustawodawca podjął działania chroniące słabszą stronę kontraktu przed nieuczciwymi przekazami reklamowymi. Art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy ZNK wskazuje, iż czynem nieuczciwej konkurencji jest reklama wprowadzająca klienta w błąd i mogąca przez to wpłynąć na jego decyzję co do nabycia towaru lub usługi. Zgodnie z art. 16 ust. 2 przywołanej ustawy przy ocenie reklamy wprowadzającej w błąd należy uwzględnić wszystkie jej elementy, zwłaszcza dotyczące ilości, jakości składników, sposobu wykonania, przydatności, możliwości zastosowania, naprawy lub konserwacji reklamowanych towarów lub usług, a także zachowanie się klienta. Pomimo, iż przywołany przepis nie wymienia ceny jako elementu reklamy, biorąc pod uwagę fakt, iż zawiera on klauzulę generalną, uznać należy, że cena, a także informacja o sposobie jej wyliczenia może być elementem reklamy. Zgodnie z art. 3 ustawy ZNK, bezprawne jest tylko takie naruszenie przepisów ustawy, które daje naruszającemu przewagę konkurencyjną nad innymi podmiotami rynku. Zawężenie zakresu obowiązywania ustawy ZNK wynika z faktu, iż czynem nieuczciwej konkurencji jest tylko takie działanie, które zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta.¹ Niewątpliwie, podawanie w reklamach ceny o wysokości niższej od rzeczywistej, w tym oznaczonej jako cenę netto, sprawia, iż konsumenci mogą błędnie uznać ofertę Przedsiębiorcy, jako konkurencyjną wobec ofert innych przedsiębiorców. Podejmowanie w oparciu o takie błędne informacje czynności zmierzających do dokonania transakcji może naruszać interes zarówno klienta Przedsiębiorcy, jak i interes innych przedsiębiorców, informujących potencjalnych kontrahentów o cenie brutto reklamowanych towarów lub produktów. Przy czym należy przyjąć, iż wszystkie elementy przekazu reklamowego w zamierzeniu reklamującego spełniają rolę promującą dany towar, produkt lub usługę – czy to poprzez informowanie, czy też nakłanianie do zakupu.

Do oceny działań „DOSPEL” Spółka z o.o. Prezes Urzędu posłużył się również rozwiązaniami wypracowanymi na gruncie prawa europejskiego. W świetle art. 2 lit. a dyrektywy 98/6/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 16 lutego 1998 r. w sprawie ochrony konsumenta przez podawanie cen produktów oferowanych konsumentom cena sprzedaży oznacza cenę końcową za jednostkę produktu, lub daną ilość produktu, włącznie z podatkiem VAT i wszystkimi pozostałymi podatkami. Ponadto zgodnie z art. 4 ust. 1 tej dyrektywy cena sprzedaży i cena jednostkowa muszą być jednoznaczne, łatwo dostrzegalne oraz czytelne.

Warto także zwrócić uwagę na fakt, iż stanowisko ukształtowane w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości (dalej zwany: „ETS”) daje konsumentowi prawo do rzetelnej informacji, nie wprowadzającej w błąd, zawierającej wszelkie niezbędne dane wynikające z funkcji i przeznaczenia towaru czy usługi (por. na przykład sprawa GB-Inno-BM, ETS 13.12.1991 r., C-18/88, Zb. Orz. I-5941). ETS podkreśla wagę obowiązku udzielania konsumentom prawdziwej i pełnej informacji już na etapie promocji czy reklamy. Brak podawania rzetelnych, pełnych i prawdziwych informacji uniemożliwia konsumentom dokonanie swobodnej i rzeczowej oceny oferowanych na rynku towarów i usług, co może wprowadzać w błąd konsumentów. Ponadto wskazanie konsumentom możliwości weryfikacji przedstawianych informacji poprzez zamieszczenie w ogłoszeniu prasowym adresu pocztowego czy internetowego czy numeru telefonu nie wyczerpuje zobowiązania strony do udzielenia pełnej, rzetelnej i prawdziwej informacji.

„DOSPEL” Spółka z o.o. nie kwestionowała zasadności postawionego jej zarzutu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów. Podkreśliła jednak,

¹ P. Białecki, H. Tuchołka, *Nieuczciwa lub zakazana reklama. Nowe regulacje ustawowe. Teksty aktów prawnych. Wzory umów*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2002, s. 16

iż przekroczenie przepisów ustawy o okik było niezamierzone i incydentalne. Fakt ten nie usprawiedliwia w żaden sposób zachowania „DOSPEL” Spółka z o.o. Chcąc zawrzeć w przekazie reklamy informację o cenie towaru przedsiębiorca w dalszym ciągu jest zobowiązany przestrzegać uregulowań ustawy o cenach, ustawy ZNK oraz ustawy o okik. Jak wykazano powyżej, również orzecznictwo w tym względzie zajmuje jednoznaczne stanowisko.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż została spełniona druga przesłanka stwierdzenia stosowania przez „DOSPEL” Spółka z o.o. praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

Ad 3.

Przepisy ustawy o okik nie definiują pojęcia zbiorowego interesu konsumentów. Z całą pewnością mamy do czynienia z takim interesem, gdy działania przedsiębiorcy dotyczą zbiorowości i mogą dotknąć każdego potencjalnego klienta tego przedsiębiorcy, czyli gdy są powszechne. W niniejszej sprawie mamy do czynienia z godzeniem w prawa nieograniczonej grupy konsumentów, którzy mogli zetknąć się z ogłoszeniem prasowym opracowanym i publikowanym przez „DOSPEL” Sp. z o.o. Kwestionowane ogłoszenie reklamowe ukazało się w wydaniu „Gazety Wyborczej” w dniu 22 sierpnia 2007 r. Tym samym dotarło bezpośrednio do nieograniczonej liczby konsumentów. Średni dzienny nakład „Gazety Wyborczej” wynosi ponad 445 tysięcy egzemplarzy. Grono odbiorców reklamy „DOSPEL” Spółka z o.o. dodatkowo poszerza pełną dostępność „Gazety Wyborczej” wraz z dodatkami na stronach internetowych <http://www.gazeta.pl>. Fakt ten również w sposób istotny rzutuje na ocenę, iż działanie „DOSPEL” Spółka z o.o. mogło dotknąć nieograniczonej liczby konsumentów.

Konsumenci zapoznający się z zawartością przekazu stosowanego przez „DOSPEL” Spółka z o.o. mogli zostać wprowadzeni w błąd co do rzeczywistych kosztów zakupu rekuperacji z ziemnym wymiennikiem ciepła. Prowadzić to mogło do naruszenia ich interesów ekonomicznych w ten sposób, że zachęcenie informacją o wysokości ceny oferowanego towaru mogli podjąć czynności mające na celu zawarcie kontraktu z przedsiębiorcą, mogli również zawrzeć sam kontrakt. Informacja zawarta w reklamie wywierała także wpływ na potencjalnych konsumentów (kontrahentów) „DOSPEL” Spółka z o.o., których nierzetelnie i w sposób nie precyzyjny informowano o wysokości ich ewentualnego zobowiązania. Konsumenci mogli je ponadto odczytywać błędnie uznając ofertę „DOSPEL” Spółka z o.o. jako konkurencyjną wobec ofert innych przedsiębiorców.

Jak wynika z orzecznictwa Sądu Apelacyjnego w Warszawie (wyrok z dnia 2 grudnia 2005 r. sygn. akt VI ACa 600/05) przeciętny konsument nie musi znać obowiązujących przepisów prawa, co oznacza, iż nie dysponuje on zwykle wiedzą z zakresu prawa podatkowego, w części dotyczącej w szczególności aktualnie stosowanych stawek podatku VAT dla różnych grup towarów. W przywołanym wcześniej wyroku Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 19 maja 2005 r. (sygn. akt XVII Ama 11/04) wyraźnie stwierdzono, iż konsument nie ma obowiązku samodzielnego obliczania cen towarów. Ponadto warto zauważyć, iż w omawianym przypadku obowiązująca stawka podatku VAT nie została podana przez „DOSPEL” Spółka z o.o.

W związku z powyższym Prezes Urzędu stwierdził, iż została spełniona trzecia przesłanka zaistnienia zakazanej praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów.

W piśmie z dnia 17 grudnia 2007 r. „DOSPEL” Spółka z o.o. poinformowała, iż zaniechała stosowania zarzucanej jej praktyki jeszcze przed wszczęciem postępowania wyjaśniającego w sprawie i nie publikuje już na łamach prasy ogłoszeń tego typu. Kontrola stron dzienników lokalnych i krajowych kolportowanych w rejonie działania Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Łodzi potwierdziła, iż kwestionowana przez Prezesa Urzędu ww. reklama miała charakter jednorazowy i nie była już publikowana na łamach prasy od dnia 23 sierpnia 2007 r.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt I sentencji.

Zgodnie z art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy o okik, Prezes Urzędu może nałożyć, w drodze decyzji, na przedsiębiorcę karę pieniężną z tytułu stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów w rozumieniu art. 24. Biorąc pod uwagę zasięg kwestionowanej reklamy oraz długi okres obowiązywania przepisów dotyczących naruszenia zbiorowych interesów konsumentów oraz ustawy o cenach Prezes Urzędu uznał za zasadne w przedmiotowej sprawie nałożenie kary pieniężnej. Zgodnie z ww. artykułem wysokość kary nie może być większa niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary. Ww. przepis stanowi podstawę i granicę ustalenia kary dla „DOSPEL” Spółka z o.o., która w 2007 r. osiągnęła przychód w wysokości 99 827 800 zł. Tym samym maksymalna kara nałożona na Spółkę może wynieść 9 982 780 zł.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniona jest wysokość kar nakładanych na przedsiębiorców. W art. 111 ustawy o okik przykładowo jedynie wskazano, iż Prezes Urzędu winien wziąć pod uwagę okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy o okik, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy. Ponadto orzecznictwo wskazuje, że w przypadku kar przesłankami, które należy brać pod uwagę, są: potencjał ekonomiczny przedsiębiorcy, skutki praktyki dla konkurencji lub kontrahentów, dopuszczalny poziom kary wynikający z przepisów ustawy oraz cele, jakie kara ma osiągnąć (por.: wyrok Sądu Najwyższego z 27.06.2000 r., sygn.akt I CKN 793/98).

Na wysokość kary w przedmiotowej sprawie miał wpływ zawodowy (profesjonalny) charakter prowadzonej działalności gospodarczej i związane z tym naruszenie zaufania konsumentów do profesjonalisty, znaczący zakres prowadzonej działalności oraz stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów pomimo obowiązku znajomości przepisów prawa. Okoliczności te skłaniają do nałożenia kary o charakterze represyjnym. Jednocześnie przyjąć należy, że w trakcie postępowania „DOSPEL” Spółka z o.o. nie kwestionowała przedstawionego jej zarzutu oraz bez interwencji Prezesa Urzędu zaniechała stosowania kwestionowanej reklamy, postępowanie zostało wszczęte w następstwie przeprowadzonej kontroli ogłoszeń prasowych, a nie w następstwie skarg konsumenckich, co może świadczyć o incydentalnym naruszeniu prawa, naruszenie przepisów ustawy o okik miało miejsce po raz pierwszy. To w ostatecznym rachunku przekonuje, aby karze nadać walor edukacyjny, przy zapewnieniu odpowiedniego stopnia jej odczuwalności. Zdaniem Prezesa Urzędu, taki charakter będzie miała kara w wysokości 1/2000 kwoty kary maksymalnej po jej zaokrągleniu. Z tych powodów na „DOSPEL” Spółka z o.o. nałożono karę w wysokości 5.000 zł.

Wobec powyższego, Prezes Urzędu orzekł jak w pkt II sentencji.

Karę należy wpłacić w ciągu 14 dni od daty uprawomocnienia się decyzji do Narodowego Banku Polskiego, Oddział Okręgowy w Warszawie, na rachunek Nr 51101010100078782231000000 .

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o okik w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatura w Łodzi.

*Z upoważnienia
Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów*

Dyrektor Delegatury w Łodzi

Barbara Romańczak - Graca

Otrzymuje:

Małgorzata Bik
Kancelaria Radcy Prawnego
Małgorzata Bik
ul. Raclawicka 8/2
42-200 Częstochowa

pełnomocnik przedsiębiorcy:

„DOSPEL” Spółka z o.o. z siedzibą w Częstochowie, ul. Leśna 156